

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiologian laitos	
Tekijä-Författare-Author Kurki, Lea Tuulikki			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Luo-hautajaiset : subjekti ja muutos Keniassa			
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaali- ja kulttuuriantropologia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2004-11-08	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 145, 11 liites.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tässä pro gradu -tutkielmassa tarkastelen Kenian luo-heimon hautajaisia ja seremoniasta avautuvia subjektikäsitteitä sekä niiden muutosta yhteiskunnallisen muutoksen kanssa. Alkusanoissa esimerkkinäni on edesmenneen kenialaisen luo-asianajaja S.M. Otienon hautajaistapaus ja kiista ”modernin” luon oikeasta hautapaikasta. Myös omassa kenttäaineistossani tavoitteenani on ollut tutkia hautajaisten erilaisia subjekteja, vainajia, lähinnä Meyer Fortesin ”sosiaalista persoonaa” koskevan teorian valossa. Meyer Fortesin tutkimat Ghanan tallensit näkivät subjektin osana yhteisöä: sosiaalista persoonaa rakennettiin koko elämän ajan, ihmisten arkisissa teoissa ja toiminnassa. Päämääränä oli sosiaalisen persoonan täydellistyminen: kuolemassa täydellistynyt, lapsia saanut ja yhteisön ihanteita toteuttanut subjekti hyväksyttiin osaksi yhteisön esi-isiä. Yleisemmin teoreettinen keskustelu liittyy afrikkalaisen antropologian ja etenkin siinä vaikuttaneen strukturalistis-funktionalistisen koulukunnan ongelmallisiin käsitteisiin subjektista ja sosiaalisesta järjestelmästä.</p> <p>Työni perustuu antropologiseen osallistuvaan havainnointiin ja kenttätööhön Kenian pääkaupungissa Nairobissa sekä luo-heimon kotiseudulla Luolandissa, Länsi-Keniassa, jossa heimon hautajaiset tavallisesti pidetään. Luolandiin hautaaminen on luolle yksi tärkeimmistä kulttuurisista normeista ja sillä halutaan etsiä yhteisyyttä heimon, suvun ja yksilön välille. Aineisto on koottu pääosin kesän 2002 aikana, mutta materiaalia on kerätty jo vuoden 2000 matkalla Keniaan. Kenttätöaineisto koostuu nauhoitetuista ja teemoitelluista luojen haastatteluista, tapaustutkimuksista sekä lehdistömateriaalista. Luojen hautajaisistaan käymä väittely on myös osa laajempaa yhteiskunnallista keskustelua kulttuurisista arvoista ja niiden säilyttämisestä.</p> <p>Pääargumenttini tässä pro gradu -työssä on, että subjektin omavaltainen toiminta ja korostunut toimijuus sosiaalisen ryhmänsä ulkopuolella aiheuttaa ainakin luolla konflikteja hautajaistilanteessa, jotka yhteisö pyrkii itse hautajaistilanteessa selvittämään. Mielestäni Fortesin ”sosiaalinen persoona” vastaa lähinnä heimon perinteisten kulttuuristen kategorioiden mukaisia arvostuksia, jotka ovat sukupuolittuneita sekä ohjautuvat esimerkiksi subjektin statuksen sekä moraalin arvioinnin kautta. Kuitenkin luolla kulttuuristen kategorioiden toiselle puolen jää myös erilaisia sosiaalisesta muutoksesta johtuvia välitiloja, joita sosiaalisen persoonan käsitteellä ei voida selventävästi ymmärtää. Näin ollen ainakin luojen kohdalla Meyer Fortesin teoria subjektista jää riittämättömäksi.</p> <p>Yritän tässä työssä tuoda myös luojen subjektisuuden muita ulottuvuuksia näkyviin. Sivuan samassa myös muutamia muita afrikkalaiseen subjektikäsitteeseen antropologiassa vaikuttaneita muuttuvan subjektin kannalta keskeisiä teorioita, esimerkiksi afrikkalaista filosofiaa, modernisaatioteoriaa ja toimintateoriaa sekä näiden käyttökelpoisuutta omassa aineistossani.</p>			
<p>Avainsanat-Nyckelord-Keywords</p> <p>Kenia luot hautajaiset strukturalistis-funktionalistinen koulukunta sosiaalinen persoona subjekti afrikkalainen filosofia</p>			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			